

www.unipo.sk

Prešovská univerzita v Prešove,
Filozofická fakulta

Inštitút edukológie a sociálnej práce

17. novembra 1, 080 78 Prešov, Slovenská republika
tel./fax: 00421-51/7570 817, 00421-51/7570 817

www.ff.unipo.sk/ksp/

www.unipo.sk/ff

OPONENTSKÝ POSUDOK

habilitačnej práce v súlade s predpismi Filozofickej fakulty, Univerzity Komenského
v Bratislave o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-
pedagogických titulov docent a profesor.

Meno kandidátky habilitačnej práce:	PhDr. Daniela Čechová, PhD.
Meno oponentky:	prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD.
Pracovisko oponentky:	Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove
Názov habilitačnej práce:	<i>Adlerian Ethics Application in Counseling and Psychotherapy</i>
Počet strán	156 s.
Študijný odbor:	psychológia

Aktuálnosť zvolenej témy

Recenzovaná habilitačná práca predstavuje efektívny prístup do vedeckej diskusie, ktorý je mimoriadne náročný. Ponúkaný koncept si vyžaduje širokospektrálne vedomosti z rôznych oblastí vied ako je filozofia, etika, sociológia a psychológia. Aktuálnosť predkladanej témy vyplýva z kontextu doby, v ktorej žijeme. A zároveň habilitačnú prácu možno považovať za vyústenie celoživotnej vedeckopedagogickej orientácie autorky.

Splnenie sledovaného cieľa

Deklarovaným cieľom autorky habilitačnej práce je diseminácia najnovšieho európskeho a národného vedecko-výskumného poznania v oblasti etiky adlerovcov v poradenstve a psychoterapii. Je v nej zachytený výkladový rámec pre vedeckú analýzu predmetnej problematiky s vysokou mierou penetrácie v národných a nadnárodných podmienkach, ktoré je komutatívne možné vnímať ako výzvy a možnosti pre teóriu a praktické využitie. Práca vysoko podnetne reaguje na výzvy adlerovskej paradigmy v kontexte individuálnej psychológie zacielenej na rodinnú terapiu.

Celosvetová kríza, ktorá postihuje ľudstvo, ako akcentuje samotná autorka, v podobe stúpajúceho trendu násilia, kriminality, tolerancie voči násiliu je predzvesťou postupného zrodu novej globálnej civilizácie s kvalitatívne novou morálkou, ktorá sa významne dotýka aj pomáhajúcich profesií, psychológiu nevynímajúc. Novodobá psychológia, konkrétne psychoterapia, len postupne a so značnými filozofickými a metodologickými problémami reflektuje túto krízu a ešte ťažšie hľadá pozitívne východiská a riešenia. Filozofický pluralizmus, subjektivismus, iracionalizmus a relativizmus, na ktorých súčasné poznanie vied stojí, niekedy vzbudzuje dojem, že súčasná psychoterapia nie je schopná pochopiť podstatu tejto krízy a ponúknuť východiská. Príčiny tohto skepticizmu treba hľadať najmä v tom, že racionalistické vedecké učenia nemajú dostatočný teoretický a metodologický potenciál, aby súčasnú celosvetovú krízu pochopili a vytvorili nové vedecké teórie, ktoré tento potenciál využijú. Jedným z riešení tejto situácie je ponuka systému prevencie smerom k aplikácii adlerovskej etiky v kontexte psychoterapie.

Nové poznatky (prínos vedy)

Významným prínosom predloženej habilitačnej práce je osobitá metodologická schéma, použitá autorkou v jednotlivých kapitolách, sledujúca konceptuálny rámec vedeckého poznania. V predmetnom rámci sa problematika a jej spracovanie zvláštnym spôsobom dotýka aj kohézneho pohľadu na oblasť života jedinca (v jeho kalokagatickom spektre), ktorého kreativita bola ovplyvňovaná ekosystémovo (cez politické, hospodárske, sociálne, filozofické zmeny) a súčasne sa v svojich humanistických koncepciách a myslení autoriek stáva súčasťou výraznej výpovede o dobe a jej problémoch. Ako to zdôvodňuje samotná autorka vyjadreniami „*Adlerova teória je viac ako psychologickou teóriou. Adler si kladol aj hlbšie otázky o človeku, jeho hodnotách, smerovaní a zmysle života, ktoré presahujú rámec psychológie a ktoré sám Adler nazýval metafyzickými. Práve v adlerovskom prístupe sa psychológia stala vedeckým poznaním človeka ako takého. Jeho individuálna psychológia poskytuje taký konzistentný rámec pre chápanie človeka, že je súčasne filozofiou, etikou a pedagogikou*“. Predložená práca je tak príkladom hľadania dôstojnosti človeka 21. storočia s vysokou mierou reflexie v kontexte psychológie - psychoterapie.

Metodologická a metodická stránka práce

Posudzovaná práca je zaujímavým pokusom o komparatívno-deskriptívnu analýzu konkrétnych psychických problémov, konfliktov a dilem v postmodernom kontexte. Je pokusom o vymedzenie záverov a odporúčaní pre psychoterapiu založenú na adlerovskej terapii. Práca odráža základné posuny v súčasnom myslení behaviorálnych vied zodpovedných

za riešenie oblasti života jedinca s vysokou mierou zmeny doterajšieho myslenia a prístupu pre dnešok – v hypermodernej dobe 21. storočia (v Lipoveckého ponímaní). Prístupnou formou tu približuje oblasť poznania, vedenia, ktoré siaha k premenám ľudského života, opätovne akcentované výrokmi autorky, že „Adlerovský psychológ/psychologička sa nemôže vyhýbať filozofickým či etickým otázkam o človeku, lebo zo samotných východísk Adlerovej teoretickej koncepcie vyplýva požiadavka vysporiadavania sa so základnými otázkami života, s etickými otázkami ako je cieľ poradenstva a výchovy, zmysel života a smerovanie človeka, jeho/jej sociálna začlenenosť a pod. Adler zasadil etiku priamo do ľudskej praxe (a aj psychologickéj praxe) a navrhol efektívne spôsoby a postupy, ako ju uplatniť v praxi“.

Habilitačná práca má monotematické zameranie. Autorka člení habilitačnú prácu s rozsahom 156 strán do troch kapitol. Prístupy k problémom v teórii a psychoterapeutickej praxi sú sprevádzané kvalitnou argumentáciou, ktorá dosahuje významnú relevanciu. Uvedené prístupy a ich koherentnosť sa odrazili na kvalite práce. Zdôvodnenia autorky, prezentované výroky, tvrdenia či závery smerujú k ponuke „objektívnej pravdy“, aj napriek hrozbe subjektívneho pohľadu autorky, ktorá vzniká ako riziko vlastnej empirickej skúsenosti. Metodologická kompozícia práce ponúka kvalitnú logickú nadväznosť a dynamiku spracovania.

V konceptuálnom teoretickom rámci práce habilitantka operacionalizuje základné línie: *Adlerovské poňatie človeka v etickom kontexte*. Na ňu nadväzuje pohľad na *Adlerovskú psychológiu ako etický výtvor*. Významnú časť práce tvorí *Aplikácia adlerovskej etiky v poradenstve a psychoterapii* tvorená s rešpektom k explorácii adlerovských konštruktoraných spomienok či rozprávok v živote jedinca. Výstupom autorky je záver vypovedajúci o základných rezultátoch analyticko-syntetizujúceho pohľadu na etiku adlerovskej psychoterapie.

Formálna stránka práce

Grafická a estetická stránke práce je na dobrej úrovni. V rámci formálnej stránky práca je spracovaná v súlade s Normou STN ISO 690 a 690 - 2. Jazyk autorky má výpovednú hodnotu, formuláciu a argumentáciu.

OTÁZKY DO DISKUSIE

1. Pokúste sa vymedziť prieniky súčasného vnímania Adlerovskej etiky v psychoterapii v podmienkach Slovenska?

ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE

Predkladaná práca zodpovedá požiadavkám kladeným na tento typ práce. Zvolená téma je aktuálna, má mnohodimenzionálny charakter a vyžaduje si náročnú interdisciplinárnu prípravu. Autorka splnila vytýčené zámery, preukázala schopnosť samostatne vedecky pracovať, s dôrazom na generalizačný kontext vedeckej práce a následného diskurzu. Habilitačnú prácu: ***Adlerian Ethics Application in Counseling and Psychotherapy*** autorky PhDr. Daniely Čehovej, PhD. **navrhujem prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe odporúčam udeliť akademický titul docent v odbore: psychológia.**

Prof. PhDr. Beáta Balogová, PhD.
Dekanka Filozofickej fakulty
Prešovskej univerzity v Prešove

V Prešove 15. 6. 2020